

Energy Recovery

ნარჩენების გარდაქმნა ენერგიად, რომელიც გულისხმობს სპეციალური ტექნოლოგიების მეშვეობით ნარჩენების თერმულ დამუშავება/დაწვას, რომლის დროსაც წარმოიქმნება სასარგებლო ენერგია.

ნარჩენების ენერგიად გარდაქმნის საუკეთესო მაგალითია ნაგავსაყრელებიდან გამომუშავებული ენერგია, რომელიც შეიძლება გამოიყენოთ დასახლებული პუნქტების ცენტრალური გათბობისათვის და ელექტრო-ენერჯის მისაღებად.

Disposal

- ნარჩენების განთავსება, გულისხმობს ნარჩენების კანონიერ და კონტროლირებად განთავსებას მიწის ზედაპირზე. ხშირ შემთხვევაში ხდება ნარჩენების დამარხვა, რაც არასწორი ტექნოლოგიების შემთხვევაში მნიშვნელოვან საფრთხეს უქმნის გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობას.

პროექტს „მუნიციპალიტეტების დონეზე სამოქალაქო საზოგადოების გაძლიერება და მათი ჩართვა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში“ ახორციელებს საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები-საქართველო.

* * *

“პუბლიკაცია გამოცემულია გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP), სამხრეთ კავკასიაში შვეიცარიის თანამშრომლობის ოფისისა (SCO) და ავსტრიის განვითარების სააგენტოს (ADC) მხარდაჭერით.

პუბლიკაციაში გამოთქმული მოსაზრებები ავტორისეულია და შეიძლება არ ასახავდეს ზემოთ ჩამოთვლილი საერთაშორისო ორგანიზაციების მოსაზრებებს”.

ნარჩენების მართვის იარაღია

3R ინიციატივა

თბილისი. სლავა მეტრეველის № 4. 0112

ტელ.: (+995 32) 230 62 21
 ელ.ფოსტა: info@greens.ge
 ვებ-გვერდი: www.greens.ge

მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის პრობლემა, ჯერ კიდევ არსებობს მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში. თუმცა, ბევრმა ქვეყანამ მრავალწლიანი მუშაობის შედეგად გადაჭრა აღნიშნული საკითხი და დღესდღეობით ნარჩენების მეორადად გადამუშავებით სარგებელსაც აღწერს.

საქართველო იმ ქვეყნებს მიეკუთვნება, რომელიც ჯერ კიდევ დიდი გამოწვევის წინაშე აღნიშნულ საკითხთან მიმართებაში. შესაბამისად, სახელმწიფო დონეზე მრავალი აქტიური ქმედება განსახორციელებელი ნარჩენები მართვის სრულფასოვანი სისტემის შესაქმნელად.

2014 წლიდან ძალაში შევიდა ნარჩენების მართვის კოდექსი, რაც ერთერთი წინგადადგმული ნაბიჯია ნარჩენების მართვის სისტემის დანერგვისა და განვითარებისათვის.

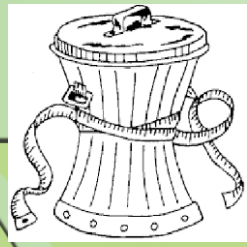
ნარჩენების მართვის იერარქია

თანამედროვე მსოფლიოს წამყვანი ქვეყნები მრავალი წელია დიდ ყურადღებას ამახვილებენ ნარჩენების პრობლემის მოგვარებაზე. კერ კიდევ, 2005 წლიდან იაპონიაში გავრცელდა ინფორმაცია 3R-ის ინიციატივის დანერგვასთან დაკავშირებით. რომელიც შემდგომში გახდა საფუძვლი ნარჩენების მართვის ყველაზე მოწინავე ტექნოლოგიის მთელ მსოფლიოში.

ტერმინი – 3R შესაბამისი სამი სიტყვის (ანუ იმ სამი ქმედების) პირველი ასოების ერთობლიობას წარმოადგენს, რომელიც ყველაზე მთავარია ნარჩენების მართვის პროცესში. ესენია:

REDUCE – შემცირება; **REUSE** – ხელახალი გამოყენება; **RECYCLE** – რეციკლირება ანუ გადამუშავება.

REDUCE
ნარჩენების შემცირება გულისხმობს, ნაკლების ყიდვას და ნაკლების მოხმარებას.

ნარჩენების შემცირება არის პროცესი ან პოლიტიკა, რომლის დროსაც ხდება ცალკეულ ადამიანთა ან მთლიანად საზოგადოების მიერ წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის შემცირება. ანუ, თითოეულმა ჩვენგანმა უნდა შევიძინოთ ოპტიმალური რაოდენობის როგორც პროდუქტი, ასევე სხვა საქონელი, რითაც თავიდან ავიცილებთ ნარჩენების წარმოქმნას. დავზოგავთ ენერჯიას და რესურსს.

REUSE - ნარჩენების ხელახალი გამოყენება, რომელიც გულისხმობს უკვე მოხმარებული ნივთების მეორად გამოყენებას. ეს შეიძლება იყოს ნივთების იგივე ან სხვა დანიშნულებით გამოყენება.

ხელახალი გამოყენება, მათი ტექნოლოგიური გადამუშავების გარეშე ზოგავს დროს, ფულს, ენერჯიას და რესურსებს. ხელახალი გამოყენების კლასიკური მაგალითებია: მინის ბოთლების ჩაბარება საწარმოში, სადაც მას ხელახლა იყენებენ პროდუქციის ჩამოსასხმელად.

RECYCLE
ნარჩენების რეციკლირება, ანუ გადამუშავება ნარჩენების მართვის თანამედროვე ტექნოლოგიების მთავარ

კომპონენტად ითვლება და გულისხმობს გამოყენებული ნივთის ან ნარჩენის ტექნოლოგიურ გადამუშავებას სხვა პროდუქტად.

ამ კომპონენტს უდიდესი ყურადღება ექცეოდა საერთაშორისო დონეზე ჯერ კიდევ, 3R-ის ინიციატივის დანერგვამდე. რეციკლირების შედეგად მცირდება ნედლი მასალის ან რესურსის მოხმარება, რაც, თავის მხრივ, ზოგავს ენერჯიას, ამცირებს ჰაერისა და წყლის დაბინძურებას.

დროთა განმავლობაში „ნარჩენების იერარქიამ“ განიცადა ცვლილება და დაემატა კიდევ 2 კომპონენტი. თუმცა, ნარჩენების მართვის თანამედროვე ევროპული მოდელის საფუძვლად მაინც 3R ინიციატივა მიიჩნევა.

ნარჩენების იერარქია გულისხმობს ნარჩენების მართვის შედეგად ადამიანებმა მივიღოთ მაქსიმალური პრაქტიკული სარგებელი და მინიმალური ზიანი მივაცენოთ გარემოს. ამდენად, ევროპული მოდელი შედგება 5 ძირითადი კომპონენტისაგან: შემცირება, ხელახალი გამოყენება, გადამუშავება, ნარჩენების გარდაქმნა ენერჯიად და ნარჩენების განთავსება.

